

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

מסורת הש"ס

(ה) [מוסף פ"ו ה"ב],
(ב) [לפנינו אחת חסמים
וקטן], (ג) [רש"ל מ"],
(ד) [זכרות לה: (ה) [פסחים
קב.], (ו) [זכרות מד.], (ז) [סוף
מסכת זכרות וסוף מסכת
הוריות], (ח) [דף מד.].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה צההוא
מרווח וכו' הוא טמא. נ"ב
ע"ל פרק הדר דף סח
ע"א:

גליון הש"ס

גמ' לפי שאין מערבין
בהקדשות. כעין זה שכתב
ד' כא ע"א וס"ג:

הגהות מהר"ב

רנשבורג
[א] גמ' ואב"י התם היכי
ליעבד הדומי נהדמיה. ג"כ
פי' בתמיה וכי נטוליה כולי
האי לחתכו לחתיכות ועי'
ריטב"א:

מוסף רש"י

באומר כל הון עלי. הא
דקמני מותר במים ובמלה
ואסור בשאר אוכלין
ומשקין, לאו באומר קונם
מוון עלי, דלין מוון אלא
מה מיני דגן, חטין
ושעורין וכוסמין ושכולת
שועל ושיפון, אלא באומר
כל הון עלי קונם, וכל מיני
נהי דלא אקירו מוון מיהו
מין זיני, בר ממים ומלה
(ברכות לה).

רבינו חנואל

ועלתה לרב יוסף בקשר
ממה דנתי ר' שמוען
כלהו אלעזר אומר מערבין
לחלה ולזקן כדי מוטוני
דעובדתי ר' חנינאי סעודה
בינותי של כל אדם.
אזני א"ר שמעון בן
יועזר הכי. שאם הוא
משתנה מרוב בני אדם
מעמידין אותו במידה
של בנינוני, והתנאי בר
שמעון בן אלעזר אומר
עוד מלך שבשן שמת
פתחו כמלאו. כלומר
אם יש כמלאו וחושב
לחוציא ממנו משהו
לשרא פיתוי הכות, אלא
כל הפתחים נטבין,
ודוחקן דחזקין עמי.
משום דלא איפשר, הכי
יניבדי ינתתו איברים
איברים(אביי) ויפקיה.
(אביי) (הרן) מ' פליגי
עליהו א.ר. לא.
ובהו בר' חנה א"ר יוחנן
עוד מלך שבשן פתחו
בארבעה חזין.
עליהו. ודחי אביי התם
כטוב נדיאבי משום קטנים
נאנא, ואיכלת דר' דריוח
ד' טעמין, ודאי כי מרזח
ופתח פתחא לאפוקיה
מחז' בתאי בר' דר' מרסין
אמר(הרן) מ' פליגי
משום דר' שמעון בר
אבון מערבין בכשרי דר'
ובבעי' חיים וכמה אמר
ר' נתנן סני (אמר)
תתמי. ומפרש חזק
הריות בר יוסף מיני, ובה
עוקר הרים. ויטעמי חזק
מערבין ומשתתפין חזק

ה"א אכל בגדי עשירים לעניים לא. כלומר לעניים לא בעיני בגדי עשירים אלא כיון לדלדלו חזו אזלי במדיהה. הכא נמי אע"ג דלפרסאי נלאו ליפתן הוא כיון דלדידן הוי ליפתן נסיגי בשיעור ווטא: הכא ליחומרא. דכיון דחזו לא מקבלי טומאה: והכא לחומרא. דעד דהוי ליפתן לבעי לשיעור חזו טומאה: רבא:

והסגניא. גבי עירוב דכיון דחזו
לזון ולחולה אף על גב דלכל אדם
ללא היו מזון שמי סעודות מערצין
מיהא למאן דחזו וגבי רעבתא דאכיל
ספי סגי בצניעות. אלמא לקולא
אליין: פסחו כמלואו. להציל על
שאר פסחים ואי ליכא פסח דחזו
ליה כל חור מלא אגרוף שבתלים
טמאין: הדומי גיהמיה. יתחווהו
לאצברין: פליגי רבנן. במת צבית:
פסחים קטנים. פסותין מד':
בזהו מרות. הלכך מציל על כולן
אצל כולן שין דג' או צי' אמות כולן
טמאין דלא ידעו ביה מרווח ומפיק
ואפילו נפתח אחד מהן והאחרים
סגורין או חישב עליו להוציא באחד
מהן דתמן בגמרא במסכת ביצה (דף
א:) הוא טמא (ב) וכולן טהורים ה"מ
היכא דהאי חזי ליה ואפילו כולהו
חזי ליה אצל היכא דליכא חד דחזו
לחיה וצבי מרווח וכולן שין רב
ידעוין ביה מרווח: סיני. קרי רב
יוסף לפי שהיה צקי במשניות
וצבריות: ולא אוסבגיה דהא וימנא.

צביכל זמרכין (זכרות לו): **זאומר** לו
הון עלי. מתני' דאסר ליה בכל מיני
לאו דאמר יאסר עלי מזון דודאי לא
מיקרי מזון אלא ה' מינין דהון מין
דגן דזייני וסעדי ליבא אלא כגון
דאמר דאסר עלי כל הון דמשמע כל
דמי דמשמע כל מיני זייני חוץ
ממים ומלא אכל משמע לא סעדי
וולא מיקרו מזון: **גיטוס**. ארץ ים
כינרת ופירותיה מתוקין: **דלא טעים**
לי ויוגא. לא אכלתי לשובע ועדיין
אני רעב: **ויוגא ס"ד** לא גרסינן
הכל אלא במס' זכרותיו והכל גרסינן
אימא מווגא: מערבין לו **בה**. דלא
נכדר אלא מאכילה ואי משום דלא
חזיא ליה הא חזיא לאכריו מידי
דהוה **אזרי ציין: ככר וז**. עלי.
משמע כל דבר הנחתה קאסר עליה:
מאי לאו דאמר עלי. ושמע מינה דלא
אסר איניש אדעתיה אלא דרך עיקר
הנחתה וכי נדר אדעתא דאכילה
ונדר: **לא דאמר** הרי זו. שזוה
שלא אוכל ככר זו: **הקדש**. ודאי אסר
בכל הנאות ואינו ראווי לשום אדם:
הדידיה. בככר של חולין: **אמא** מאי
נל ביבא דאמר עלי מערבין. דלא
משמע אלא אכילה: **קשיא רישא**.
דקתני אימתי בזמן שאמר שזוה
שלא אטעמנה דמשמע הא אמר עלי
ללא. ומשני הא לא קשיא דחסורי
מיהסרסר כו' עד נעשה כאומר כו'
דלא מסיק אדעתיה לאסור עליו אלא
דרך הנחתה דהיינו אכילה: **אדם**
אומר עצמו זאוכל. שחלה הנדר
דמשמע שזוה עושה עצמו דהיינו
שלא אוכל: **מערבין** לו **בה**.

דהא הגאה דממילא היא ולאו
מכבר וזו דהשתא לא תלה האיקור
לו צה דאמר לקמן (דף לא.) אין מערבין
הא חזיא לאחרים דומיא דנזיר ציין כה

אבל בגדי עשירים לעניים לא וכו' תימא
הכא לחומרא והכא לחומרא והתניא ^א רבי
שמעון בן אלעזר אומר * מערבין לחולה
ולזקן כדי מזונו ולרעבתן בסעודה בינונית
של כל אדם קשיא ומי אמר ר"ש בן אלעזר
הכי והתניא רבי שמעון בן אלעזר אומר עוג
מלך הבשן פיתחו כמלואו ^א ואב"י התם היכי
ליעביד הדומי נהדמיה [ונפקיה] איבעיא
להו פליגי רבנן עליה דרבי שמעון בן
אלעזר או לא ת"ש דאמר רבה בר בר חנה
אמר רבי יוחנן עוג מלך הבשן * פיתחו
בארבעה התם דאיכא פתחים קטנים טובא
ואיכא חד דהוי ארבעה דודאי כי קא מרוח
בההוא קא מרוח אמר רב חייה בר רב אשי
אמר רב מערבין בבשר חי אמר רב שימי
בר חייה מערבין בביצים חיות וכמה אמר
רב נחמן בר יצחק ^א (אחת) סיני אמר ^ב שתיים:
י' הנודר מן המזון מותר במים כו': ^א מלח
ומים הוא דלא איקרי מזון הא כל מילי
איקרי מזון לימא תיהוי תיובתא דרב
ושמואל דרב ושמואל דאמרי תרווייהו אין
מברכין בורא מיני מזונות אלא על חמשת
המינין בלבד ^א ולא אותביניה חדא זימנא
לימא תיהוי תיובתיהו נמי מהא אמר רב
הונא * באומר כל הון עלי מים ומלח הוא
דלא זייני הא כל מילי זייני ^א והאמר רבה
בר בר חנה כי הוה אוזילנא בתריה דרבי
יוחנן למיכל פירי דגינפור כי הוינן רבי
מאה הוה מנקטינן לכל חד וחד עשרה
עשרה כי הוינן כי עשרה הוה מנקטינן
לכל חד וחד מאה מאה וכל מאה מנייהו
(לא) הוי מחזיק להו צנא בת תלתא סאוי
והוה אכיל להו לכולהון ואמר שבועתא
דלא טעים לי זיונא אימא מזונא אמר רב
הונא אמר רב שבועה שלא אוכל ככר

וְזוֹ מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה כִּכֵּר זֶו עָלֵי אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ
מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה מֵאֵי לֹאֹ דֹאמֵר עָלֵי לֹא דֹאמֵר
סִיפֵא אֵימְתִי בּוֹמֵן שֹׁאמֵר שְׁבוּעָה שְׁלֹא אִמְטִי
וְזִמְי דֵּאֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה א"ה אֲרַתְנִי כִכֵּר זֶו
שֵׁאֵין מַעֲרֵבִין בַּהקְדָּשׁוֹת לִפְלֹג וְלִיתְנִי בְּרִידִי
זֶו אֲבָל אִמֵּר עָלֵי אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה אִמֵּר לִי
דֹאמֵר עָלֵי מַעֲרֵבִין קִשְׁיָא רִישָׁא חֲסוּרִי מִיחֹס
מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה וְאִפְּלוֹ אִמֵּר עָלֵי נַעֲשֶׂה כְּאוֹס
מְקוֹם קִשְׁיָא לִרְבִּי הוֹנָא הוּא דֹאמֵר כְּרִבִּי
אוֹמֵר שְׁבוּעָה שְׁלֹא אוֹכֵל כִּכֵּר זֶו מַעֲרֵבִין
מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה וְזִי אִמֵּר רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר הֲכֵנִי
עֲצֻמוֹ בְּאוֹכֵל מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה אוֹכֵל הֵנֹאס
בַּה רַבִּי אֲלֵיעֶזֶר אוֹמֵר כִּכֵּר זֶו עָלֵי
הַקְדָּשׁ אֵין מַעֲרֵבִין לוֹ בַּה לְפִי שֵׁאֵין
תְּנֵאִי וְאֵלִיבֹא דְרַבִּי אֲלֵיעֶזֶר: מַעֲרֵבִין לְנוֹרִי
דְּתֵנֵאִי ב"ש אוֹמְרִים אֵין מַעֲרֵבִין לְנוֹרִי בֵּיין וְ
מַעֲרֵבִין לְנוֹרִי בֵּיין וְלִישְׂרָאֵל בְּתִרּוּמָה אִמְרוּ

לִימָא תהוי תיובתא. ואס תאמר והא מאן דפליג ארז ושמואל
לא פליג אלא בצור דוחן וא"כ תקשה לכולהו ועוד מיקשי
ליה מתניתין דכילד מצרכין (בבבבב דף מ:) דיש כמה דצריס דמצרכין
עליה שהכל או צפ"ה וי"ל דדווקא לרז ושמואל פריך דלא חשיבי
אורז דוחן אף על גב דקצעי נמי
סעודתא עלייהו א"כ סצירא להו דכל
מייל לא מיקרו מזון אלא ה' מינין
בלד אכל מאן דפליג ספרו עלייהו סב
ספיר דכל מייל אציקרו מזון אף דלא
תקנו צורא מיני מזונות אלא ה'
דקצעי סעודתא עלייהו ואאורז דוחן
קצעי נמי: **בבר** זו ע"י א"ן
מערבין לו בה. מימיה לר"י אמאי
נקט צהאי צצועה וצהאי נדר צצועה
גופה או צנדר גופיה הוה מצ"ל לפלוגי
דהיכא דאסר עליה צצכילה מערבין
לו צה צצאה א"ן מערבין לו צה
ועוד דאמר לקמן (ע"ד דף לז.)

לכ"ע אין מערצין אלץ לדבר מנזח
ומנזח לאו ליהנות ניתנו משמע לליכא
מנזח דפליג והא דרי אליעזר דבסמוך
דאמר ככר זו עלי דאין מערצין
לו זה משום דאסור בהנאה אם
כן סבר דמערצין לו לדבר הרשות
או מנזח ליהנות ניתנו ונראה כרש"ש
דמפרש דאין מערצין לו זה אפי'
אמר קונס אכילת ככר זו עלי משום
דקונס הוי כעין הקדש ואמאי לאחלוסי
בהקדש אצל אמר שבועה אפילו
אמר שבועה שלא אהנה מככר זו כיון
דלא מתחלף בהקדש מערצין לו זה
דאין מערצין אלץ לדבר מנזח ומנזח
לאו ליהנות ניתנו ונקט שבועה שלא
אוכל דאפי' הכי צוקנס אין מערצין
לו זה וקנס לפירושו דכי פריך בסמוך
לכר הוה ליפלוג ולימני בלדיה
לישני דהכי קאמר אצל אמר עלי נעשה
כאומר ככר זו הקדש ואין מערצין
לו זה ולפי' הקונטרס נחא דאין
לו לתלות בהקדשות דאסורי לדידיה
ולאחרני יש לומר דלא מני לשוני
הכי משום דמסיים שם לפי שאין
מערצין בהקדשות משמע דווקא
בהקדשות אצל צוקנמות מערצין:
פרומה

זו עלי אין מערבין לו בה מיתיבי הנודר מן הככר
ו דאמר עלי לא דאמר זו הכי נמי מסתברא דקתני
ממר שבועה שלא אטעמנה אבל אמר עלי מאי הכי
א"ה אדתני כבר זו הקדש אין מערבין לו בה * לפי
ת לילפולג וליתני בדידה כמה דברים אמורים דאמר
וערבין לו בה אמר לך רב הונא אלא מאי כל היכא
א רישא חסורי מיחסרא והכי קתני הנודר מן הככר
אמר עלי נעשה כאומר שבועה שלא אטעמנה מכל
א הוא דאמר כרבי אליעזר דתניא רבי אליעזר
אוכל כבר זו מערבין לו בה כבר זו עלי אין
מר רבי אליעזר הכי והתניא זה הכלל אדם אוסר
לו בה אוכל הנאסר לו לאדם אין מערבין לו
ימר ' כבר זו עלי מערבין לו בה כבר זו
לו בה לפי שאין מערבין לו בהקדשות תרי
לעיוור: מערבין לנזיר ביין כו': מתני' דלא כב"ש
ין מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה ב"ה אומרים
שראל בתרומה אמרו להן ב"ה לב"ש אי אתם מודים
שמערבין
האדם. כגון כבר זו תיאסר עלי או שזועה שלא אהנה
הנאה דממילא אין מערבין לו זה. ל"א כבר זו עלי מערבין
נות ויתנו הלך משום הנאה לא איפשר לן ואי משום דלא חזיא ליה
וולא לאחריני ואנן סעודה הראויה צעינן דלחקמן [ע"ב] זה עיקר:

א [ש"ע א"ח ס"י מט
 סעף ז:]
 מו ב מ"י פ"ו מהל'
 טומאת מ"ה הל' א:
 מז ד מ"י פ"א מהל'
 עירובין הל' יא סמג
 עשין א טו"ש"ע א"ח ס"י
 שפ"ו א:]
 מח ד טו"ש"ע י"ד ס"י
 רח סעף ט:
 מז ו ז מ"י פ"א מהל'
 עירובין הל' יד
 טו"ש"ע א"ח ס"י שפ"ו סעף
 ח:]

רבי ניסים גאון

עוג מלך הבשן פתחו בד'.
עיקרו באהלות בפרק ג',
בית מן המת פתחן
[בטפת], והמת פתחו בד'
טפחים. אמר רב נחמן בר
צחק סיני אמר ב'. היינו
רב יוסף. וברורא דמילתא
בסוף מסכת ברכות ובסוף
מסכת דהוריות, רב יוסף
סיני, ורבה עוקר הרים.

רבינו חננאל (המשך)

[illegible]